

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник Державного науково-дослідного
інституту авіації
генерал-майор

Олександр ХАРЧЕНКО

«___» грудня 2020 року

ПРОГРАМИ

вступних випробувань на навчання для здобуття ступеня вищої освіти доктора філософії Державного науково-дослідного інституту авіації в 2021 році

Програма вступного випробування з філософії для кандидатів на навчання в ад'юнктурі

Онтологічні та світоглядні передумови виникнення філософії.

Предмет і особливості філософського знання.

Роль філософії у формуванні методологічної культури, гуманістичного світогляду офіцерів Збройних Сил України.

Основні риси античної філософії.

Філософія середньовічного суспільства.

Філософія епохи Відродження.

Філософія Нового часу: проблема методу наукового пізнання.

Класична німецька філософія та її досягнення.

Філософія Києво-Могилянської академії. Вчення І. Канта про “вічний мир”.

Проблема війни та армії в історії філософії.

Особливості способу філософствування в Україні в XVI–XVIII ст.

Філософія в університетах України (академічна філософія) XIX–XX ст.

Основні етапи формування філософської думки в Україні.

Сучасна філософія в Україні: стан і перспективи її розвитку.

Неопозитивізм як один з напрямів філософії науки.

Головні напрями сучасної світової філософії.

“Філософія життя” як реакція на загальну кризу раціоналістичної філософської традиції.

Неотомізм – головний напрям сучасної католицької філософії.

Основні ідеї представників екзистенціальної філософії.

Гносеології як розділ філософського пізнання.

Проблема істини у пізнанні. Розвиток поняття істини в історії філософії.

Наука як форма пізнавальної діяльності і соціальний інститут.

Логічні підстави аргументації і доведення.

Сутність та логічна структура спростування і критики.
Закони формальної логіки як принципи правильного міркування.
Сутність поняття, судження, умовиводу в формальній логіці.
Релігія як форма суспільної свідомості.
Раціональне та позараціональне в процесі творчості.
Розвиток нових ідей, їхня перевірка та реалізація. Ідея – гіпотеза – теорія.
Природне і соціальне в людині.
Співвідношення сутності та існування людини в історичному розвитку.
Людина, індивід, особистість. Особистість військовослужбовця.
Історія природи та історія людства. Відмінність законів природи від законів історії.

Основні підходи до розуміння сутності суспільства.
Екологічний аспект буття суспільства.
Критерії, виміри, суперечності суспільного прогресу.
Проблема суб'єкта суспільно-історичного процесу.
Війна, прогрес, цивілізація. Сучасні філософські концепції війни та миру.
Головні напрями сучасної соціальної філософії.
Духовне виробництво, духовні цінності та ідеали в сучасному суспільстві.
Культура і цивілізація. Гуманістична природа культури.
Соціальне насильство, його форми та роль в історії.
Філософія війни К. Клаузевіца, її світоглядний та методологічний зміст.
Сучасні соціально-філософські концепції походження воєн та збройних конфліктів.

Взаємозв'язок війни і миру. Проблема війни і миру як одна з головних проблем сучасності.

Проблеми класифікація воєн та збройних конфліктів.
Філософсько-методологічні проблеми військової безпеки України.
Армія в системі військової організації суспільств.
Походження армії та закономірності її розвитку.
Армія в демократичному суспільстві.
Соціальний зміст Концепції гуманітарного і соціального розвитку Збройних Сил України.

Воєнна доктрина та військова наука: взаємозв'язок основних положень.
Логіка військово-наукового пізнання та її особливості.
Філософський аналіз передумов, сутність і форм змін у військовій справі (еволюція та революція).

Філософія як рефлексія над військовою наукою, засіб включення військової думки до соціокультурного розвитку філософії.

Соціальний зміст та основні принципи реформування Збройних Сил України.
Соціально-філософський аналіз формування армій нових незалежних держав.
Етика як філософія моралі. Моральна етична культура військовослужбовця.
Філософсько-методологічні проблеми навчання та виховання

військовослужбовців.

Передумови виникнення філософії в давній Індії. Суспільство як об'єкт філософського пізнання.

Головні тенденції та перспективи реформування військової сфери українського суспільства.

Зародження філософії у давньому Китаї.

Військова організація держави як складова військової сфери суспільства.

Предмет і значення формальної логіки.

Філософські ідеї християнської апологетики та патристики.

Екологічні аспекти буття суспільства.

Значення формальної логіки у військовій діяльності.

Філософія середньовічної схоластики: номіналізм і реалізм.

Природне (біологічне) і соціальне в людині.

Походження воєн та їхні причини.

Філософія пізнього (північного) Відродження. Філософські концепції людського існування.

Формальна логіка про основні закони правильного мислення.

Програма вступного випробування з іноземної мови для кандидатів на навчання в ад'юнктурі (для всіх спеціальностей)

Вступне випробування до ад'юнктури відбувається у формі комплексного тесту, який складається з чотирьох субтестів, націлених на перевірку рівня сформованості мовленнєвої та мовної компетентностей. Субтести проводяться у такій послідовності: письмо, аудіювання, читання, говоріння.

Субтест 1. Письмо. Тестові завдання, що пропонуються кандидатам, дозволяють перевірити рівень володіння нормами сучасного писемного мовлення, здатність успішно виконувати комунікативні завдання в письмовій формі. Кількість завдань – одне.

Тестове завдання. Кандидати мають написати офіційний або неофіційний лист відповідно до завдання обсягом 100-130 слів.

До тексту висуваються такі вимоги:

прийнятна логіка структурування опису, тобто наявність відповідних частин: вступу, основної частини, висновків; використання слів логічного зв'язку частин опису.

граматична та лексична правильність опису; відповідність встановленому обсягу;

охоплення всієї ключової інформації.

Перед початком тестування проводиться короткий інструктаж щодо порядку проведення субтесту.

На виконання субтесту з письма відводиться до 25 хвилин.

Субтест 2. Аудіювання. У субтесті з аудіювання перевіряється сформованість компетентностей розуміння як основного, так і повного змісту монологічних та

діалогічних звукових тестів, а також вміння знаходити спеціальну та необхідну інформацію в аудіо текстах, які звучать стандартною мовою в звичайному темпі, а також розуміння основного змісту тексту, що стосується галузі власної професійної компетенції та здатність сприймати інформацію фактичного характеру.

Субтест з аудіювання складається з 15 завдань. До тесту включено завдання трьох типів: множинного вибору, перехресного вибору, завдання на заповнення пропусків.

Усі аудіоматеріали прослуховуються двічі.

Перед початком тестування проводиться короткий інструктаж щодо порядку проведення субтесту.

На виконання субтесту з аудіювання відводиться до 20 хвилин.

Субтест з аудіювання проводиться в лінгафонному кабінеті.

Субтест 3. Читання. Тестові завдання, що пропонуються кандидатам, спрямовані на перевірку рівня сформованості компетентності в читанні, а саме: детальне розуміння змісту прочитаного, вміння встановлювати значення лексико-граматичних одиниць на основі контексту, знання засобів організації дискурсу.

Тестований повинен розуміти прості автентичні тексти на знайому тематику, читати точні та основані на фактах тексти, що містять описи осіб, місць, речей та подій у теперішньому, минулому та майбутньому часі. Потрібно розуміти основний зміст і подробиці літературного тексту, вміти узагальнювати та співвідносити інформацію у доволі складних текстах.

У субтесті використовуються завдання трьох видів: множинного, перехресного та альтернативного вибору.

Множинний вибір – вибір з декількох запропонованих відповідей. Множинний вибір може бути представлено у різних формах. Його узагальнена структура складається з основи, в якій пропущено один з елементів. Для заповнення пропусків надається чотири варіанти відповідей.

Перехресний вибір – зіставлення або встановлення відповідності. Він існує у багатьох різновидах: зіставлення заголовків / ключових речень / запитань з текстами / частинами текстів для читання.

Альтернативний вибір – цей тестовий метод є варіантом множинного вибору лише з двома варіантами відповідей – “правильно” і “неправильно”.

У субтесті використовуються автентичні тексти, які може бути адаптовано, обсягом до 500 слів. Порядок розташування тестових завдань відповідає послідовності надання інформації у текстах.

Субтест з читання містить 20 тестових завдань, із них: 10 – множинного вибору;

5 – перехресного вибору;

5 – альтернативного вибору.

Під час проведення субтесту з читання кандидати записують відповіді у бланки для відповідей. Писати або робити будь-які позначки у буклетах

забороняється. Кандидати повинні писати розбірливо, виправлення повинні бути зрозумілими. Кожне виправлення завіряється особистим підписом кандидата.

На виконання субтесту з читання відводиться до 40 хвилин.

Субтест 4. Говоріння. Говоріння здійснюється у формі діалогу чи монологу і є спрямованим до однієї особи або до необмеженої кількості осіб. Акт говоріння завжди має певну мету, мотив, в основі якого лежить потреба; предмет - думки того, хто говорить; продукт - висловлювання (діалог або монолог) і результат, який може виражатися у вербальній чи невербальній реакції на висловлювання.

Субтест з говоріння перевіряє уміння здійснювати усну комунікацію відповідно до заданого питання та рівня компетентності з цього виду мовленнєвої діяльності і проводиться іноземною мовою у формі інтерв'ю двома членами комісії (співрозмовник та екзаменатор).

Кандидат повинен продемонструвати: вміння спілкуватися у повсякденних та стандартних робочих ситуаціях:

здатність описувати людей, місця та речі, розповісти про теперішні, минулі, майбутні події логічно завершеними розмовними блоками, стверджувати факти;

порівнювати, протиставляти, надавати конкретні інструкції та вказівки, ставити передбачувані запитання і відповідати на такі запитання;

здатність обговорювати у звичайній неформальній обстановці конкретні теми, наприклад, робочі та сімейні справи, власне оточення, інтереси, подорожі, новини дня тощо;

здатність говорити розгорнутими реченнями в повсякденних ситуаціях, наприклад, під час вирішення особистих питань та питань, що пов'язані з житлом, давати складні, детальні та довгі пояснення, обговорювати зміни планів щодо подорожей або інших справ.

Рекомендовані теми до співбесіди:

персональна ідентифікація;

загальне робоче оточення і повсякденна робота, стосунки з колегами; ділові та туристичні подорожі;

міжнародні конференції, зустрічі, дискусії; здоров'я та особиста безпека;

світові ризики і катаклізми останнього десятиліття; сучасні та перспективні технології;

захист навколишнього середовища;

Збройні Сили України та провідних країн світу;

обрана галузь знань, сучасні методи дослідження, наукові інтереси та амбіції; питання професійного та академічного характеру.

На виконання субтесту з говоріння відводиться до 15 хвилин на одну особу.

Програма вступного випробування для кандидатів на навчання в ад'юнктуру за спеціальністю “255 Озброєння та військова техніка”

Наукові дослідження. Зміст воєнно-наукових досліджень в області військової

авіаційної техніки. Методологія, методи та форми досліджень. Система методів. Суть наукових методів (всезагальний, загальнонауковий і спеціальний, метод-підхід, метод-прийом, емпіричний і теоретичний тощо). Науково-технічне супроводження розробки (модернізації) військової авіаційної техніки. Етапи дослідно-конструкторських робіт. Організаційно-нормативні документи виконання науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт. Організація проведення випробувань військової авіаційної техніки.

Основи теорії експлуатації авіаційної техніки. Організація експлуатації авіаційної техніки. Основні поняття та визначення надійності авіаційної техніки. Показники надійності авіаційної техніки. Оцінка показників надійності за результатами випробувань та під час експлуатації авіаційної техніки. Контроль технічного стану авіаційної техніки. Фактори, що впливають на надійність авіаційної техніки під час експлуатації. Система технічного забезпечення бойових дій і бойової підготовки авіаційних бригад та її ефективність. Інженерно-авіаційне забезпечення.

Для фахівців за спеціалізацією “Літальні апарати та силові установки”:

аеродинаміка і динаміка польоту літального апарату. Конструкція, міцність, безпека польотів та бойова ефективність бойових авіаційних комплексів. Теорія авіаційних двигунів. Конструкція авіаційних двигунів. Системи автоматичного управління авіаційних двигунів.

Для фахівців за спеціалізацією “Авіаційне обладнання”:

основи теорії автоматичного керування. Математична модель літака як об’єкту керування. Система автоматичного та директорного керування літаком. Електрообладнання літальних апаратів. Розвідувальне обладнання літальних апаратів.

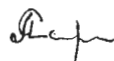
Для фахівців за спеціалізацією “Радіоелектронне обладнання”:

радіоелектронні кола, методи їхнього аналізу та синтезу. Сигнали та їхнє перетворення в лінійних та нелінійних колах. Фільтрація сигналів. Електромагнітні коливання та хвилі. Системи авіаційного радіозв’язку. Системи авіаційної радіонавігації. Авіаційні радіолокаційні системи. Авіаційні системи РЕБ.

Для фахівців за спеціалізацією “Авіаційне озброєння”:

комплекси авіаційного озброєння, основні тактико-технічні характеристики, методи аналізу, синтезу і оптимізації. Методи оцінювання і контролю характеристик та показників комплексів авіаційного озброєння та їх окремих складових. Методики оцінювання ефективності бойового застосування авіаційних засобів ураження.

Заступник начальника Державного науково-дослідного інституту авіації
з наукової роботи
полковник

Сергій ПАЩЕНКО